

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
2024-2025**

Περιεχόμενα

1. Σκοποί του μαθήματος Λογοτεχνίας Εσπερινού Σχολείου	2
1.1 Γενικός σκοπός	2
1.2 Επιμέρους σκοποί.....	2
2. Μεθοδολογικές Εισηγήσεις	3
2.1 Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας.....	3
2.2 Διαφοροποιημένη διδασκαλία	3-4
2.3 Μέθοδοι διδασκαλίας και τρόποι οργάνωσης της τάξης	4-5
3. Εισαγωγή στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Λογοτεχνίας Εσπερινού Σχολείου (Λυκειακός Κύκλος)	5-6
4. Ενδεικτικό Περίγραμμα Περιεχομένου – Αντιστοίχιση με τους δείκτες επιτυχίας και τους δείκτες επάρκειας	7-22
5. Αξιολόγηση	22
5.1 Σκοπός της αξιολόγησης.....	222
5.2 Μορφές αξιολόγησης.....	222
5.2.1 Αρχική αξιολόγηση.....	222
5.2.2 Διαμορφωτική αξιολόγηση	223
5.2.3 Τελική αξιολόγηση.....	233
5.3 Τεχνικές αξιολόγησης.....	233

1. Σκοποί του μαθήματος Λογοτεχνίας Εσπερινού Σχολείου (Λυκειακός Κύκλος)

1.1 Γενικός σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος της Λογοτεχνίας Εσπερινού Σχολείου (Λυκειακός Κύκλος) είναι η απόκτηση ενός επαρκούς σώματος γνώσεων γύρω από τη λογοτεχνική παραγωγή, η διαμόρφωση αξιών – στάσεων – συμπεριφορών μέσα από την επαφή με λογοτεχνικά κείμενα και η απόκτηση των βασικών δεξιοτήτων του εγγράμματου ανθρώπου του 21^{ου} αιώνα.

1.2 Επιμέρους σκοποί

Η διδασκαλία του μαθήματος της Λογοτεχνίας εδράζεται σε τρεις άξονες. Ο πρώτος άξονας αφορά στο γνωστικό περιεχόμενο που στοχεύει στην απόκτηση ενός επαρκούς σώματος γνώσεων γύρω από τη λογοτεχνική παραγωγή και που αποσκοπεί ειδικότερα στην κατανόηση των ιδιαίτερων τρόπων, με τους οποίους η λογοτεχνία επεξεργάζεται και ανασυγκροτεί την πραγματικότητα, στη γλωσσική-αισθητική αγωγή των μαθητών, στην απόκτηση σφαιρικής γνώσης διά μέσου του «διαλόγου» της λογοτεχνίας με άλλες μορφές τέχνης και άλλα γνωστικά αντικείμενα (διαθεματικότητα) και στην καλλιέργεια σταθερής αναγνωστικής σχέσης με τη λογοτεχνία και εκτός σχολικού περιβάλλοντος. Ο δεύτερος άξονας αφορά στο αξιακό περιεχόμενο, με βάση το οποίο διαμορφώνονται αξίες, στάσεις και συμπεριφορές μέσα από την επαφή με λογοτεχνικά κείμενα, ώστε οι μαθητές να ευαισθητοποιούνται απέναντι στην πολιτισμική τους κληρονομιά, να προτρέπονται στην προάσπιση θεμελιωδών αξιών και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου (ελευθερία, δικαιοσύνη, δημοκρατία, αλληλεγγύη, σεβασμός της ετερότητας, κοινωνική υπευθυνότητα, αγωνιστικότητα κ.ά.), να καλλιεργούν το αισθητικό τους κριτήριο και να αξιοποιούν τον ελεύθερό τους χρόνο με δημιουργικές δραστηριότητες. Τέλος, ο τρίτος άξονας αφορά στην απόκτηση δεξιοτήτων που συντελούν στην καλλιέργεια γενικότερων ικανοτήτων, όπως η αναλυτική και η συνθετική σκέψη, η δημιουργική φαντασία, η κριτική ικανότητα και διαχείριση της γνώσης, καθώς και η αναγνώριση της ύπαρξης ποικίλων οπτικών γωνιών.¹

Ειδικότερα για το μάθημα της Λογοτεχνίας που διδάσκεται στα πλαίσια του Εσπερινού Σχολείου (Λυκειακός Κύκλος), είναι θεμελιώδεις οι μαθητές/-τριες να κατανοούν τα λογοτεχνικά κείμενα και να τα προσλαμβάνουν ψυχοσυναισθηματικά, μέσω βιωματικών προσεγγίσεων. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αντλούν βασικές πληροφορίες από αυτά τα κείμενα, να εντοπίζουν σημαντικές ιδέες και να τα ερμηνεύουν με βάση τις προσωπικές τους εμπειρίες που πηγάζουν από την καθημερινότητα και την κοινωνική πραγματικότητα.

¹ Αναλυτικό Πρόγραμμα Λογοτεχνίας Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, «Γενικοί σκοποί του μαθήματος της Λογοτεχνίας» <http://logom.schools.ac.cy/index.php/el/logotechnia/analytiko-programma>

2. Μεθοδολογικές Εισηγήσεις

2.1 Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας

Ο/Η εκπαιδευτικός αναμένεται να καλύψει όλους τους Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας (λογοτεχνικού γραμματισμού, αξιακού περιεχομένου, διά βίου μάθησης), επιλέγοντας τους κατάλληλους κάθε φορά για το μάθημα, με ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμογή αυτών των δεικτών, ανάλογα με τις συγκεκριμένες ανάγκες των μαθητών/-τριών του. Αναλυτικότερα βλ. https://sch.cy/sm/212/ap_deiktes_eparkeias_epitychias.zip

2.2 Διαφοροποιημένη διδασκαλία

Η διαφοροποίηση της διδασκαλίας είναι μια παιδαγωγική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία οι εκπαιδευτικοί αποδέχονται τη διαφορετικότητα των μαθητών και οικοδομούν τη γνώση με στόχο τη μέγιστη ανάπτυξη κάθε παιδιού και την ατομική του επιτυχία.

Ο/Η εκπαιδευτικός λαμβάνει υπόψη όχι μόνο τι διδάσκει αλλά και ποιους διδάσκει. Πρέπει να γνωρίζει πολύ καλά το Αναλυτικό Πρόγραμμα, να έχει ευελιξία, προσαρμοστικότητα ανάλογα με τις μαθησιακές ανάγκες, τις δυνατότητες, τις ικανότητες, τις κλίσεις, τα ταλέντα, τα ειδικά (επαγγελματικά) ενδιαφέροντα και τις δυσκολίες των μαθητών του/της και να οργανώνει έγκαιρα το διδακτικό του υλικό, ώστε να εφαρμόζει διαφοροποιημένη/εξατομικευμένη διδασκαλία, ανάλογα με τον βαθμό ετοιμότητας κάθε μαθητή/-τριας, το ενδιαφέρον που επιδεικνύει (έλξη, περιέργεια, επαγγελματικές επιλογές και στόχοι) και τον μαθησιακό του χαρακτήρα (τον τρόπο, με τον οποίο μαθαίνει).

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία στοχεύει στο σύνολο της τάξης, καθώς και σε κάθε μαθητή/-τρια ξεχωριστά, και η αποτελεσματική εφαρμογή της δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές/-τριες να αναπτυχθούν σε προσωπικό επίπεδο, κατακτώντας ένα βασικό σώμα γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Οι βασικές αρχές εφαρμογής της διαφοροποιημένης διδασκαλίας είναι:

- Επικέντρωση στα ουσιώδη
- Διαφοροποίηση του περιεχομένου (θεματική ενότητα, στρατηγικές προσέγγισης, έννοιες, χρήση πολλαπλών κειμένων, χρήση ποικίλων υλικών)
- Διαφοροποίηση της διαδικασίας (διαφοροποιημένες δραστηριότητες, προσαρμοσμένες στο περιεχόμενο κάθε θεματικής ενότητας)
- Διαφοροποίηση του αποτελέσματος (αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων μέσω της ποικιλίας των εργασιών που ανατίθενται)
- Ανταπόκριση στη διαφορετικότητα των μαθητών/-τριών (απαιτείται γνώση της μαθησιακής ικανότητας κάθε μαθητή/-τριας)
- Ευέλικτη εργασία στην τάξη
- Ποικιλία στο είδος των εργασιών που ανατίθενται κατ' οίκον, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών/-τριών
- Ανάπτυξη στενής συνεργασίας ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και στους μαθητές/-τριες
- Προώθηση τόσο της ομαδικής όσο και της ατομικής εργασίας
- Εφαρμογή πολλαπλών μορφών αξιολόγησης
- Συνεχής αξιολόγηση των αναγκών των μαθητών/-τριών

Σύμφωνα με τις πιο πάνω αρχές, ο/η εκπαιδευτικός εστιάζει στην κατανόηση του λογοτεχνικού κειμένου και οργανώνει τις πληροφορίες με βάση και τα βιώματα των μαθητών/-τριών, κατασκευάζοντας νοηματικούς χάρτες, ιστούς και δενδροδιαγράμματα, όπου αυτό χρειάζεται, ώστε να απευθύνεται στα διαφορετικά μαθησιακά γνωρίσματα των μαθητών/-τριών/της.

2.3 Μέθοδοι διδασκαλίας και τρόποι οργάνωσης της τάξης

Ο/Η εκπαιδευτικός εφαρμόζει ποικίλες μεθόδους διδασκαλίας και τρόπους οργάνωσης της τάξης, ανάλογα με τους Δείκτες Επιτυχίας και τους Δείκτες Επάρκειας που επιθυμεί να καλύψει. Ενδεικτικά προτείνονται οι εξής:

- **Βιωματική μάθηση:** Οι μαθητές/-τριες εμπνέονται τη γνώση μέσω της εμπειρίας που αποκτούν κατά τη διαδικασία της μάθησης. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο συσχετισμός της μαθησιακής διαδικασίας με την καθημερινή ζωή των μαθητών/-τριών και την κοινωνική πραγματικότητα. Οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν καλύτερα μέσω της παρατήρησης, της εμπειρίας και της εμπλοκής στη διαδικασία της μάθησης, με αποτέλεσμα να αναδεικνύονται τα ενδιαφέροντά τους, να τονώνεται η αυτοεκτίμησή τους και να κατακτούν τη γνώση.
- **Συνεργατική μάθηση:** Οι μαθητές/-τριες εργάζονται από κοινού και ο κάθε ένας/η κάθε μία συμμετέχει ενεργά σε μία ομαδική δραστηριότητα που έχει προσδιοριστεί με ακρίβεια. Ο/Η εκπαιδευτικός έχει καθοδηγητικό ρόλο και επεμβαίνει, όπου κρίνεται απαραίτητο. Ο συγκεκριμένος τρόπος οργάνωσης της διδασκαλίας μπορεί να εφαρμοστεί στο μάθημα της Λογοτεχνίας, στην περίπτωση που οι δραστηριότητες είναι δημιουργικές και απλές, ώστε όλοι οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση να συμμετέχουν παραγωγικά (π.χ. διανομή ρόλων/συζήτηση σκηνοθετικών οδηγιών στην περίπτωση δραματοποίησης ενός λογοτεχνικού κειμένου που επεξεργάστηκαν στη Λογοτεχνία).
- **Διερευνητική μέθοδος:** Οι μαθητές/-τριες καλούνται να απαντήσουν σε ένα ερώτημα υπό μορφή προβλήματος και, για να το πράξουν, σχεδιάζουν, με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού, την προσέγγιση που θα ακολουθήσουν. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να εφαρμόσει τη συγκεκριμένη μέθοδο διδασκαλίας, αξιοποιώντας ερωτήματα που οι ίδιοι οι μαθητές/-τριες θέτουν κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας των προτεινόμενων θεματικών ενοτήτων οι οποίες και σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα και τα βιώματά τους. Η διερευνητική μέθοδος μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά, μαζί με τις άλλες μεθόδους διδασκαλίας, και κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της οι μαθητές/-τριες μπορούν, αν κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο, να χρησιμοποιήσουν τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο κατά τη διαδικασία έρευνας όσο και κατά τη διάρκεια της παρουσίασης των εργασιών.
- **Αυτόνομη μάθηση:** Οι μαθητές/-τριες αναλαμβάνουν σε μεγάλο βαθμό την ευθύνη της μάθησής τους, θέτοντας προσωπικούς στόχους και επιλέγοντας τις κατάλληλες στρατηγικές. Λόγω της δυσκολίας που ενδεχομένως χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη μάθηση, προτείνεται να αναθέτει ο/η εκπαιδευτικός δραστηριότητες, τις οποίες θα μπορούν οι μαθητές/-τριες να διεκπεραιώνουν χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τον μαθησιακό χαρακτήρα των μαθητών/-τριών και τα ενδιαφέροντά τους. Η αυτόνομη μάθηση μπορεί να συσχετιστεί με τα ειδικά

επαγγελματικά ενδιαφέροντα και στόχους κάθε μαθητή/-τριας. Ο στόχος εφαρμογής της συγκεκριμένης μορφής μάθησης είναι η σταδιακή αυτονόμηση του/της μαθητή/-τριας.²

Από τις προτεινόμενες μεθόδους διδασκαλίας επιλέγονται από τον/την εκπαιδευτικό εκείνες που κρίνονται κατάλληλες για τους συγκεκριμένους μαθητές/-τριες.

3. Εισαγωγή στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Λογοτεχνίας Εσπερινού Σχολείου (Λυκειακός Κύκλος)

Στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της Λογοτεχνίας Εσπερινού Σχολείου (Λυκειακός Κύκλος) η ύλη αναδομείται, στο πλαίσιο της ιστορικής-γραμματολογικής κατάταξης των κειμένων, και προτείνεται τόσο ο συνδυασμός με διακειμενικές και, όπου είναι δυνατόν, και με διαθεματικές προσεγγίσεις, όσο και η αξιοποίηση της ηλεκτρονικής τεχνολογίας και άλλου εποπτικού υλικού.

1. Η αρχή της συνεξέτασης μορφής-περιεχομένου διέπει κάθε μάθημα Λογοτεχνίας σε όλες τις φάσεις του, από την πρόκληση ενδιαφέροντος έως την αξιολόγηση, προφορική και γραπτή. Για τον σκοπό αυτό, ο διδάσκων/η διδάσκουσα δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε ερωτήσεις και δραστηριότητες που προωθούν την υλοποίηση της πιο πάνω αρχής και ασκεί τους μαθητές του/της τόσο στην αξιοποίηση του σχολικού *Λεξικού λογοτεχνικών όρων* όσο και στη χρήση των όρων αυτών στον προφορικό και στον γραπτό λόγο.
2. Στο επίκεντρο της διδασκαλίας και της αξιολόγησης, και με οδηγό τους σχετικούς δείκτες, τοποθετείται ο λογοτεχνικός γραμματισμός, όχι ως διδασκαλία θεωρίας της λογοτεχνίας ερήμην των κειμένων, αλλά πάντοτε σε συνάρτηση με τα εκάστοτε κείμενα και με στόχο την ανάδειξη της λογοτεχνικότητάς τους. Απώτερος σκοπός της διδασκαλίας στοιχείων λογοτεχνικού γραμματισμού είναι να καταστούν, σταδιακά, οι μαθητές και οι μαθήτριες επαρκείς αναγνώστες της λογοτεχνίας.
3. Οι δύο πιο πάνω αρχές διδασκαλίας δεν αναιρούν τον ανθρωποκεντρικό και αξιακό χαρακτήρα του μαθήματος. Συνεπώς, πρέπει να εφαρμόζονται χωρίς ακρότητες και υπερβολές, ώστε να μην υποβαθμίζεται το αξιακό περιεχόμενο των λογοτεχνικών κειμένων.

² Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να αντλήσει χρήσιμο υλικό και διδακτικές προτάσεις α) από το «Ευρετήριο των Ψηφιακών Πόρων και Εργαλείων του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τα Γλωσσικά Μαθήματα»: <http://www.greek-language.gr/greekLang/portal/blog/archive/2017/11/16/8249.html> και β) από το διαδικτυακό περιβάλλον «Πρωτεύας»: <http://proteas.greek.language.gr/>

4. Στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη του Αναλυτικού Προγράμματος, που ακολουθεί, δίνονται τα κείμενα που προτείνονται για συστηματική διδασκαλία, μαζί με τους αντίστοιχους Δείκτες Επιτυχίας και τους Δείκτες Επάρκειας, και τον διαθέσιμο χρόνο σε διδακτικές περιόδους, καθώς και συνακόλουθες προτάσεις διακειμενικής και διαθεματικής ανάγνωσης, που δεν εξαντλούν ασφαλώς το εύρος των διαθέσιμων αναφορών και ερμηνευτικών προτάσεων των κειμένων. Από την άλλη, είναι σημαντικό να προσεχθεί ότι η συνανάγνωση των κειμένων δεν ενδείκνυται να υποβαθμίζεται ως σύντομη κατακλείδα του μαθήματος, αλλά πρέπει να εντάσσεται λειτουργικά σε αυτό και κατά διαστήματα να αξιολογείται, δεδομένου ότι η εξέταση των μαθητών σε αδιάκτο λογοτεχνικό κείμενο, για σύγκριση με διδαγμένο, εισάγεται στα διαγωνίσματα και στα εξεταστικά δοκίμια Λογοτεχνίας του Εσπερινού Σχολείου (Λυκειακός Κύκλος).

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

- ✿ *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Α΄ Γενικού Λυκείου, Α΄ Τεύχος, ΙΤΥΕ «Διόφαντος», 2012. = Κ.Ν.Ε.Λ. Α΄*
- ✿ *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Β΄ Γενικού Λυκείου, Β΄ Τεύχος, ΙΤΥΕ «Διόφαντος», 2012. = Κ.Ν.Ε.Λ. Β΄*
- ✿ *Κείμενα Κυπριακής Λογοτεχνίας, Τόμος Α΄, ΥΠΠ, ΠΙ, ΥΑΠ, Λευκωσία 2015. = Κ.Κ.Λ. Α΄*
- ✿ *Λεξικό λογοτεχνικών όρων, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2004. = Λ.Λ.Ο.*
- ✿ *Δημιουργική Γραφή, Οδηγίες Πλεύσεως, Υ.Α.Π., Λευκωσία 2012*

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΥΛΗΣ (25 ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ)

- ✚ **Σημείωση 1:** Στη στήλη ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ σημειώνονται τα κείμενα που προορίζονται για συστηματική διδασκαλία, είναι δηλαδή διδακτέα και εξεταστέα.
- ✚ **Σημείωση 2:** Στις στήλες ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ και ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ σημειώνονται οι αντίστοιχοι δείκτες που καλούνται να καλύψουν οι εκπαιδευτικοί για κάθε κείμενο. Νοείται ότι οι Γενικοί Δείκτες Λογοτεχνικού Γραμματισμού 18-25³ υλοποιούνται σπειροειδώς και σε όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.
- ✚ **Σημείωση 3:** Στη στήλη ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ προτείνονται κείμενα που μπορούν να αξιοποιηθούν οι εκπαιδευτικοί, ο καθένας κατά την κρίση του και με δυνατότητα ατομικής επιλογής, στο πλαίσιο της διακειμενικότητας και της συνανάγνωσης-συνεξέτασης των κειμένων, καθώς επίσης των μικρών εργασιών τύπου project, ανάλογα με τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο, τα ενδιαφέροντα και το επίπεδο των μαθητών/-τριών τους.
- ✚ **Σημείωση 4:** Οι περίοδοι που σημειώνονται στην τελευταία στήλη (ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ) είναι ενδεικτικές.
- ✚ **Σημείωση 5:** Οι συστηματικές συναναγνώσεις/συνεξετάσεις καθορίζονται σε δύο (2) το πρώτο τετράμηνο και μία (1) το δεύτερο τετράμηνο: συνολικά τρεις (3).

³ Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας Α΄ και Β΄ Λυκείου: <http://logom.schools.ac.cy/index.php/el/logotechnia/analytiko-programma>

4. Ενδεικτικό Περίγραμμα Περιεχομένου-Αντιστοίχιση με τους δείκτες επιτυχίας και τους δείκτες επάρκειας**Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ (13 ΠΕΡΙΟΔΟΙ)**

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΑΔ/ΔΙΑΣ
Γενική Εισαγωγή				(συνολικά: 1)
Οι αρχές και τα βασικά χαρακτηριστικά της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Κ.Ν.Ε.Λ. Α΄, σσ. 7-12.	Να γνωρίζουν τους σημαντικότερους σταθμούς της Ιστορίας της ελληνικής, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας Λογοτεχνίας.	- σταθμοί και γνωρίσματα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, σε συνάρτηση με την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Μπορεί να δοθεί σχετικό ενδεικτικό διάγραμμα των σταθμών της Ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας με αντίστοιχα παραδείγματα λογοτεχνικών έργων. ➤ Βιωματική ανάγνωση και αισθητική απόλαυση κάποιων αποσπασμάτων αντιπροσωπευτικών λογοτεχνικών έργων του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα 	1
	Να κατανοούν, μέσα στο γραμματολογικό τους πλαίσιο, τη λογοτεχνική παραγωγή και τα λογοτεχνικά ρεύματα του 19 ^{ου} αιώνα.	- σημαντικά λογοτεχνικά έργα, αντιπροσωπευτικά των λογοτεχνικών τάσεων και ρευμάτων, από την ελληνική και μεταφρασμένη λογοτεχνία του 20 ^{ου} αιώνα και εμφάνιση στα πιο πάνω		
Πρώτη περίοδος (10^{ος} αι. – 1453): Το δημοτικό τραγούδι				(συνολικά: 4)
Παραλογές «Του νεκρού αδελφού», Κ.Ν.Ε.Λ. Α΄, σσ. 24-27.	Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γένη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία /θέατρο) και τα κειμενικά είδη (είδη ποιημάτων – αφηγηματικών κειμένων – θεατρικών έργων). ⁴	το είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου και τα εσωτερικά στοιχεία του: <ul style="list-style-type: none"> - ποίημα: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό και 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Να δοθούν τα γενικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δημοτικού τραγουδιού. ➤ Προτείνεται η συνανάγνωση με την κυπριακή παραλλαγή «Η Αρετή» (ΚΚΛ Α΄, σσ. 16- 	4

⁴ Ο Δείκτης 1 του Λογοτεχνικού Γραμματισμού, οι Γενικοί Δείκτες και οι Δείκτες Αξιακού Περιεχομένου υλοποιούνται σπειροειδώς και σε συνάρτηση με τους Δείκτες Λογοτεχνικού Γραμματισμού, σε όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΔΙΑΣ
«Του νεκρού αδελφού» (συνέχεια)		θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό ή έμμετρο λόγο, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (έπος, μυθιστόρημα, διήγημα) - δράμα/θέατρο: δομικά στοιχεία θεατρικού κειμένου: σκηνές, πράξεις, πρόσωπα, χώρος, χρόνος	18). Σε σχέση με το ποίημα «Αρετή», να σχολιαστεί η ονοματολογία και η χρήση του.	
	Να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης και να τα διαχωρίζουν από την ανώνυμη δημοτική.	- γνώρισμα της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης: ποικιλία αριθμού συλλαβών και μετρικών επιλογών (ιαμβικός, τροχαϊκός, αναπαιστικός, μεσοτονικός), («ασύμμετρη» ποιητική σύνταξη (υπερβατό, επίταξη επιθέτου, διασκελισμός, κλονισμός ή άρση τομής), χωρισμός σε στροφές, ομοιοκαταληξία, λογική ή έλλογη αλληλουχία - γνώρισμα της δημοτικής ποίησης: ύπαρξη ισοσύλλαβων στίχων, κυριαρχία του ιαμβικού δεκαπεντασύλλαβου, απουσία ομοιοκαταληξίας, κανόνας της «ισομετρίας» (συμμετρία μορφής και περιεχομένου, δηλαδή η ολοκλήρωση του νοήματος σε έναν ή το πολύ δύο στίχους), εκφραστικά μέσα/σχήματα λόγου τυπικά στην ανώνυμη δημοτική ποίηση (προσωποποίηση, σχήμα «του αδυνάτου», σχήμα των τριών, άσκοπα ερωτήματα, χιαστό σχήμα, επανάληψη)		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΑΔΙΑΣ
«Του νεκρού αδελφού» (συνέχεια)	Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	- η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ» β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς») γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσώπου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί.		
	Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	- σημασιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και - συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος, πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία)		
	Να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	- η «συνομιλία» των λογοτεχνικών κειμένων όχι μόνο μεταξύ τους (διακειμενικότητα), αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (διαθεματικότητα) - γνώσεις από άλλα γνωστικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το «ξεκλείδωμα» και την ερμηνεία των κειμένων		
Δεύτερη Περίοδος (1453-1669)				(συνολικά: 4)
Κρητική Αναγέννηση	Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	- η «φωνή που μιλάει» (= ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ»	➤ Να γίνει ακρόαση της σχετικής ηχογράφησης του Ερωτόκριτου, με την απαγγελία	4

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΑΔΙΑΣ	
Β. Κορνάρος, <i>Ερωτόκριτος</i>: ▪ [<i>«Η σκηνή του αποχωρισμού»</i>], (Γ΄ στ. 1355-1450): http://archeia.moec.gov.cy/sm/15/erotokritos_a_lykeiou.pdf ,		β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς») γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσώπου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί.	και τη μουσική που τη συνοδεύει. Να γίνει σχετική ακρόαση της μελοποίησης του ποιήματος και της σκηνής του «Αποχαιρετισμού», σε ερμηνεία του Νίκου Ξυλούρη ή και άλλων ερμηνευτών. ➤ Να επινοήσουν έναν χαρακτήρα που με τη δράση του θα αλλάζει την πλοκή του έργου. ➤ Προτείνεται συνανάγνωση με τα <i>Κυπριακά ερωτικά ποιήματα</i> Ανώνυμος, « <i>Ρίμες αγάπης</i> »: Λυρικά ερωτικά τραγούδια. αρ. 64: (Κ.Κ.Λ. Α΄, 87) ➤ Προτείνεται διαθεματική δραστηριότητα: Να γίνει ακρόαση μιας από τις πολλές μελοποιήσεις του <i>Ερωτόκριτου</i> . Να γίνει σχετική ακρόαση της μελοποίησης του ποιήματος και της σκηνής του «Αποχαιρετισμού».		
	Να κατανοούν τις σημασίες του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	- η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων - το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες/συνδηλώσεις - η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων, από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος, η ποίηση ως έκφραση συναισθήματος και συγκίνησης			
	Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	- σημασιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και - συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος, πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία)			
	Να αναπτύσσουν το αισθητικό και γλωσσικό τους κριτήριο, καθώς και συνδυαστική κριτική σκέψη.	- ομοιότητες και διαφορές του «κώδικα» της λογοτεχνίας με άλλους σημειωτικούς κώδικες (εικαστικές τέχνες, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος)			

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΑΔΙΑΣ
Β. Κορνάρος, Ερωτόκριτος (συνέχεια)	Να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	<ul style="list-style-type: none">- η «συνομιλία» των λογοτεχνικών κειμένων όχι μόνο μεταξύ τους (διακειμενικότητα), αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (διαθεματικότητα)- γνώσεις από άλλα γνωστικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το ξεκλείδωμα των κειμένων		
	Να αναπτύσσουν την ικανότητα υπεύθυνης χρήσης και ενασχόλησης με τις ψηφιακές τεχνολογίες, με αυτοπεποίθηση και κριτικό πνεύμα, για τη μάθηση, την εργασία και τη συμμετοχή στην κοινωνία.	<ul style="list-style-type: none">- κατανόηση του τρόπου με τον οποίο υποστηρίζεται η επικοινωνία, η δημιουργικότητα και η καινοτομία με τις ψηφιακές τεχνολογίες- καλλιέργεια κριτικής στάσης σε ό,τι αφορά την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και τις επιπτώσεις των πληροφοριών και των δεδομένων που διατίθενται με ψηφιακά μέσα- ικανότητα χρήσης, αξιοποίησης, πρόσβασης, φιλτραρίσματος, αξιολόγησης ψηφιακού περιεχομένου- χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνική ένταξη, τη συνεργασία με τους άλλους και τη δημιουργικότητα		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΑΔΙΑΣ
	Να κατανοούν μέσα από τη λογοτεχνία τους τρόπους, με τους οποίους διαμορφώνονται οι σχέσεις των ανθρώπων.	<ul style="list-style-type: none">- οι ανθρωπίνι χαρακτήρες μέσα από λογοτεχνικά κείμενα σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα- οι σχέσεις ανάμεσα στα δύο φύλα- θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αγάπη, έρωτας, αλληλεγγύη, σεβασμός, επιβολή, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση		
Τέταρτη περίοδος (1830-1980): Επτανησιακή Σχολή				(συνολικά: 2)
Δ. Σολωμός, <i>Ελεύθεροι πολιορκημένοι</i>: Σχεδιάσμα Β'2, [«Ο Απρίλης με τον Έρωτα»], Κ.Ν.Ε.Λ. Α', σσ. 229-230.	Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	<ul style="list-style-type: none">- η «φωνή που μιλάει» (= ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα<ul style="list-style-type: none">α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ»β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς»)γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία ενός προσωπείου/μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που απομένει να ανιχνευθεί.	➤ Προτείνεται η ακρόαση μελοποιημένων αποσπασμάτων των <i>Ελεύθερων πολιορκημένων</i>	2
	Να κατανοούν τις σημασίες του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	<ul style="list-style-type: none">- η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων- το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες / συνδηλώσεις- η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων, από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος, η ποίηση ως έκφραση συναισθήματος και συγκίνησης		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΑΔ/ΔΙΑΣ
Δ. Σολωμός, Ελεύθεροι πολιορκημένοι (συνέχεια)	Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none">- σημασιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και- συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος, πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλειτο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία)		
	Να κατανοούν τους τρόπους, με τους οποίους τα ιστορικά γεγονότα επιδρούν στη ζωή των ανθρώπων, διαμορφώνοντας την ατομική/συλλογική συνείδησή τους.	<ul style="list-style-type: none">- το ιστορικό πλαίσιο των λογοτεχνικών έργων: χρόνος, χώρος, ιστορικά γεγονότα, χαρακτήρες, οπτική γωνία- η επίδραση που ασκούν οι ιστορικές εξελίξεις στις πράξεις, τα αισθήματα και τις αντιδράσεις των ηρώων		
	Να αναπτύσσουν το αισθητικό και γλωσσικό τους κριτήριο, καθώς και συνδυαστική κριτική σκέψη.	<ul style="list-style-type: none">- ομοιότητες και διαφορές του «κώδικα» της λογοτεχνίας με άλλους σημειωτικούς κώδικες (εικαστικές τέχνες, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος)		
	Να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	<ul style="list-style-type: none">- η «συνομιλία» των λογοτεχνικών κειμένων όχι μόνο μεταξύ τους (διακειμενικότητα), αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (διαθεματικότητα)- γνώσεις από άλλα γνωστικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το ξεκλείδωμα των κειμένων		
Επαναλήψεις – Διαγωνίσματα: 2 περίοδοι				

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ (12 ΠΕΡΙΟΔΟΙ)

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Κυπριακή Λογοτεχνία – Πρώτη γενιά της Αγγλοκρατίας				(συνολικά: 3)
Βασίλης Μιχαηλίδης, «Η 9^η Ιουλίου 1821 εν Λευκωσία Κύπρου», ΚΚΛ Α΄, σσ. 143-149.	Να κατανοούν τις σημασίες του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	<ul style="list-style-type: none"> - η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων - το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες / συνδηλώσεις - η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων, από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος, η ποίηση ως έκφραση συναισθήματος και συγκίνησης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Προτεινόμενες διαθεματικές δραστηριότητες: <ul style="list-style-type: none"> • Ακρόαση μελοποιημένων αποσπασμάτων της 9^{ης} Ιουλίου • Αξιοποίηση της θεατρικής/τηλεοπτικής μεταφοράς της ποιητικής σύνθεσης από το ΘΕ.ΠΑ.Κ, Λευκωσία 2001. 	3
	Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να κατανοούν τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none"> - σημασιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και - συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος, πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία) 		
	Να διακρίνουν τη συλλογικότητα στη λογοτεχνία «του εμείς» και την ατομικότητα στη λογοτεχνία «του εγώ».	- ποίηση: Ο <i>επικός-ηρωικός</i> χαρακτήρας της ποίησης «του εμείς» και ο <i>λυρικός</i> χαρακτήρας της ποίησης «του εγώ»		
	Να αναπτύσσουν το αισθητικό και γλωσσικό τους κριτήριο, καθώς και συνδυαστική κριτική σκέψη.	- ομοιότητες και διαφορές του «κώδικα» της λογοτεχνίας με άλλους σημειωτικούς κώδικες (εικαστικές τέχνες, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος)		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Β. Μιχαηλίδης, «Η 9^η Ιουλίου...» (συνέχεια)	Να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	<ul style="list-style-type: none">- η «συνομιλία» των λογοτεχνικών κειμένων όχι μόνο μεταξύ τους (διακειμενικότητα), αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (διαθεματικότητα)- γνώσεις από άλλα γνωστικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το ξεκλείδωμα των κειμένων		
	Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά.	<ul style="list-style-type: none">- το ιστορικό και γραμματολογικό πλαίσιο των λογοτεχνικών κειμένων- τρόποι, με τους οποίους η εποχή, στην οποία δημιουργούνται τα λογοτεχνικά κείμενα επηρεάζει τη μορφή και το περιεχόμενό τους		
	Να αντιλαμβάνονται τη διαλεκτική σχέση της κυπριακής λογοτεχνίας με την ευρύτερη νεοελληνική λογοτεχνία, την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια.	<ul style="list-style-type: none">- παραλληλισμός των γνωρισμάτων της κοινωνίας της Κύπρου, όπως αποτυπώνονται στα λογοτεχνικά κείμενα, με εκείνα άλλων σύγχρονων κοινωνιών- ερμηνεία των κειμένων της κυπριακής λογοτεχνίας με βάση τα ιδιαίτερα γεωφυσικά, ανθρωπολογικά, ιστορικά δεδομένα του νησιού		
	Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη	<ul style="list-style-type: none">- το περιεχόμενο και η ιστορικότητα θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων του ανθρώπου (ελευθερία, ειρήνη, δικαιοσύνη, ισότητα), με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση –μέσα από τη μελέτη των λογοτεχνικών κειμένων– μιας κοινωνικά υπεύθυνης στάσης και αγωνιστικής συμπεριφοράς για ζητήματα που αφορούν σε θεμελιώδη ανθρώπινα		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Β. Μιχαηλίδης, «Η 9^η Ιουλίου...» (συνέχεια)		δικαιώματα και οικουμενικές αξίες.		
	Να αναπτύσσουν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, την ανάληψη πρωτοβουλιών, καθώς και την ικανότητα συνεργασίας.	<ul style="list-style-type: none"> - ανάπτυξη φαντασίας, στρατηγικής σκέψης και δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων - καλλιέργεια κριτικής σκέψης - ικανότητα τόσο αυτόνομης εργασίας όσο και εργασίας σε ομάδες - επίτευξη αποτελεσματικής επικοινωνίας και διαπραγμάτευσης με τους άλλους - μετασχηματισμός ιδεών και αξιών που ενυπάρχουν μέσα στα λογοτεχνικά κείμενα σε δράση 		
Τέταρτη περίοδος (1830-1980): Από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα έως τη δεκαετία του 1920 (Πεζογραφία)				(συνολικά: 5)
Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «Το μοιρολόγι της φώκιας», Κ.Ν.Ε.Λ. Β΄, σσ. 68-71.	Να αναγνωρίζουν βασικά είδη της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση την εποχή που γράφτηκαν, τα ρεύματα, από τα οποία επηρεάστηκαν, το θέμα και την πλοκή (ρομαντικό, ρεαλιστικό, νατουραλιστικό, ηθογραφικό, κοινωνικό, ιστορικό, επιστημονικής φαντασίας, εφηβικό, αστυνομικό διήγημα)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Προτείνεται η προβολή ή η παραπομπή στη σχετική ταινία – παραγωγή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου (ΠΙΚ) «Το μυρολόγι της φώκιας» (βλ. http://paragoges.pi.ac.cy/?cat=35) ➤ Να δοθούν παραδείγματα από την παπαδιαμαντική πεζογραφία με τη θεματική του θανάτου και του πόνου, της χαροκαμένης μητέρας που θρηνεί τα παιδιά της. Να προταθούν μικρές 	2
	Να αναγνωρίζουν: <ul style="list-style-type: none"> – τον τύπο του αφηγητή (= το πρόσωπο που αφηγείται την ιστορία) – τη συμμετοχή του ή μη στην ιστορία που αφηγείται και – το ρηματικό πρόσωπο, στο οποίο γίνεται η αφήγηση, και να κατανοούν τη λειτουργική σημασία των πιο πάνω στο αφήγημα. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. εξωδιηγητικός (= αφηγείται την κύρια ιστορία), ενδοδιηγητικός (= αφηγείται μια εγκιβωτισμένη ιστορία μέσα στην κύρια ιστορία) 2. ετεροδιηγητικός (= δεν συμμετέχει στα όσα αφηγείται), ομοδιηγητικός (= συμμετέχει στην αφήγησή του), αυτοδιηγητικός (= είναι ο ίδιος πρωταγωνιστής της αφηγουμένης ιστορίας) 3. πρωτοπρόσωπη, δευτεροπρόσωπη, 		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Αλ. Παπαδιαμάντης, «Το μοιρολόγι της φώκιας» (συνέχεια)		τριτοπρόσωπη αφήγηση	εργασίες τύπου project.	
	Να αναγνωρίζουν το περιεχόμενο της αφήγησης που καθορίζει και τον τύπο της	-τι λέει: αφήγηση γεγονότων ή αφήγηση σκέψεων – συναισθημάτων		
	Να διακρίνουν τις βασικές λειτουργίες σε ένα αφηγηματικό κείμενο: - ποιος «βλέπει» - ποιος «μιλάει» και να είναι σε θέση να διακρίνουν τους κύριους τρόπους εστίασης και απόδοσης του λόγου των προσώπων.	1. εστίαση (ποιος «βλέπει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και συναφείς τρόποι εστίασης: «μηδενική» εστίαση (παντογνώστης αφηγητής, ο αφηγητής γνωρίζει περισσότερα από τους ήρωες), «εσωτερική» εστίαση (ο αφηγητής είναι πρόσωπο ή πρόσωπα του κειμένου με περιορισμένη γνώση), «εξωτερική» εστίαση (ο αφηγητής λέει/γνωρίζει λιγότερα απ' όσα ξέρουν οι ήρωες, λ.χ. στο αστυνομικό μυθιστόρημα) 2. φωνή (ποιος «μιλάει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και τρόποι απόδοσης του λόγου: ευθύς λόγος, πλάγιος λόγος, ελεύθερος πλάγιος λόγος (ο λόγος του προσώπου ακούγεται μέσω του αφηγητή)		
	Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	πώς το «λέει»: αφήγηση, μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλιο, ελεύθερος πλάγιος λόγος, εσωτερικός μονόλογος		
Να κατανοούν μέσα από τη λογοτεχνία τους τρόπους, με τους οποίους διαμορφώνονται οι σχέσεις των ανθρώπων.	οι άνθρωποι χαρακτήρες μέσα από λογοτεχνικά κείμενα σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα			

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
	Να αναπτύσσουν την ικανότητα προσδιορισμού, κατανόησης, έκφρασης, δημιουργίας και ερμηνείας των εννοιών, των αισθημάτων, των περιστατικών των απόψεων και των τρόπων με τους οποίους η λογοτεχνία επεξεργάζεται και ανασυγκροτεί την πραγματικότητα.	<ul style="list-style-type: none"> - σύλληψη νοήματος / νοημάτων - αναδίγηση περιεχομένου - προσδιορισμός νοημάτων, θεμάτων, δομικών στοιχείων, αφηγηματικών τεχνικών, σχημάτων λόγου, συμβόλων - επεξήγηση, ανεύρεση «κρυμμένων» νοημάτων, διασαφήνιση / σχολιασμός λέξεων, φράσεων, χωρίων - αναγνώριση και χρήση διαφορετικών πηγών, έρευνα, συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών, χρήση βοηθημάτων - προφορική και γραπτή διατύπωση απόψεων και επιχειρημάτων, δημιουργική γραφή και λογοτεχνική δημιουργία 		
Κωνσταντίνος Θεοτόκης, Η τιμή και το χρήμα: [«Ανάθεμα τα τάλαρα»], Κ.Ν.Ε.Λ. Β΄, σσ. 147-150.	Να αναγνωρίζουν βασικά είδη της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	1. είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση την εποχή που γράφτηκαν, τα ρεύματα, από τα οποία επηρεάστηκαν, το θέμα και την πλοκή (ρομαντικό, ρεαλιστικό, νατουραλιστικό, ηθογραφικό, κοινωνικό, ιστορικό, επιστημονικής φαντασίας, εφηβικό, αστυνομικό διήγημα)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Προτείνεται να μελετηθεί και η σχετική εισαγωγή του σχολικού βιβλίου και να δοθεί περιληπτικά το περιεχόμενο όλης της νουβέλας. Το απόσπασμα [«Δουλευταδες κι οι δυο, ποιόνε έχουμε ανάγκη;»] (Κ.Ν.Ε.Λ. Β΄, 144-147) μπορεί να προσφερθεί με απλή ανάγνωση. ➤ Προτείνεται συνανάγνωση με απόσπασμα από το διήγημα του Γρ. Ξενόπουλου, <i>Στέλλα Βιολάντη</i> (Κ.Ν.Ε.Λ. Β΄, 103-107) ➤ Προτείνεται η διακειμενική 	3
	Να αναγνωρίζουν τη δομή και την πλοκή ενός λογοτεχνικού αφηγήματος.	1. παρουσίαση επεισοδίων ή σκηνών σε ένα αφηγηματικό κείμενο 2. η πλοκή δεν συμπύπτει πάντοτε με τη γραμμική εξέλιξη μιας ιστορίας (αναχρονίες, «παράλληλες» ιστορίες, εγκιβωτισμένες αφηγήσεις)		
	Να αναγνωρίζουν: – τον τύπο του αφηγητή (= το πρόσωπο που αφηγείται την	1. εξωδιηγητικός (= αφηγείται την κύρια ιστορία), ενδοδιηγητικός (= αφηγείται μια εγκιβωτισμένη ιστορία μέσα στην κύρια		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Κ. Θεοτόκης, Η τιμή και το χρήμα: [«Ανάθεμα τα τάλαρα»] (συνέχεια)	ιστορία) –τη συμμετοχή του ή μη στην ιστορία που αφηγείται και –το ρηματικό πρόσωπο, στο οποίο γίνεται η αφήγηση, και να κατανοούν τη λειτουργική σημασία των πιο πάνω στο αφήγημα.	ιστορία) 2. ετεροδιηγητικός (= δεν συμμετέχει στα όσα αφηγείται), ομοδιηγητικός (= συμμετέχει στην αφήγησή του), αυτοδιηγητικός (= είναι ο ίδιος πρωταγωνιστής της αφηγούμενης ιστορίας) πρωτοπρόσωπη, δευτεροπρόσωπη, τριτοπρόσωπη αφήγηση	ή και διαθεματική προσέγγιση με το θεατρικό έργο του Ερρίκου Ίψεν <i>Το κουκλόσπιτο</i>	
	Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	1. πώς το «λέει»: αφήγηση, μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλιο, ελεύθερος πλάγιος λόγος, εσωτερικός μονόλογος		
	Να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	- η «συνομιλία» των λογοτεχνικών κειμένων όχι μόνο μεταξύ τους (διακειμενικότητα), αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (διαθεματικότητα) - γνώσεις από άλλα γνωστικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το «ξεκλείδωμα» και την ερμηνεία των κειμένων		
	Να ευαισθητοποιούνται απέναντι σε κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά κ.ά. προβλήματα, παλαιότερα και σύγχρονα.	1. τα κοινωνικο-ιστορικά προβλήματα που προσεγγίζουν τα λογοτεχνικά κείμενα 2. η σχέση του ανθρώπου με την κοινωνία και την ιστορία και ο τρόπος με τον οποίο αυτά επηρεάζουν τον άνθρωπο		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
	<p>Να κατανοούν μέσα από τη λογοτεχνία τους τρόπους, με τους οποίους διαμορφώνονται οι σχέσεις των ανθρώπων.</p>	<p>-οι ανθρώπινοι χαρακτήρες μέσα από λογοτεχνικά κείμενα σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα</p> <p>-οι σχέσεις ανάμεσα στους κατέχοντες δύναμη (πολιτική, οικονομική) και τους αδύναμους</p> <p>-οι σχέσεις ανάμεσα στα δύο φύλα</p> <p>-θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αγάπη, έρωτας, αλληλεγγύη, σεβασμός, επιβολή, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση</p>		
Τέταρτη περίοδος (1830-1980): Η Γενιά του 1930: Πεζογραφία				(συνολικά: 2)
<p>Στρ. Μυριβήλη, <i>Η ζωή εν τάφω</i> [«Η μυστική παπαρούνα»], (Κ.Ν.Ε.Λ. Β΄, σσ. 271-274.</p>	<p>Να αναγνωρίζουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> -τον τύπο του αφηγητή (= το πρόσωπο που αφηγείται την ιστορία) -τη συμμετοχή του ή μη στην ιστορία που αφηγείται και -το ρηματικό πρόσωπο, στο οποίο γίνεται η αφήγηση και να κατανοούν τη λειτουργική σημασία των πιο πάνω στο αφήγημα. <p>Να αναγνωρίζουν το περιεχόμενο της αφήγησης που καθορίζει και τον τύπο της.</p> <p>Να διακρίνουν τις βασικές λειτουργίες σε ένα αφηγηματικό κείμενο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ποιος «βλέπει» 	<p>1. εξωδιηγητικός (= αφηγείται την κύρια ιστορία), ενδοδιηγητικός (=αφηγείται μια εγκιβωτισμένη ιστορία μέσα στην κύρια ιστορία)</p> <p>2. ετεροδιηγητικός (= δεν συμμετέχει στα όσα αφηγείται), ομοδιηγητικός (= συμμετέχει στην αφήγησή του), αυτοδιηγητικός (= είναι ο ίδιος πρωταγωνιστής της αφηγούμενης ιστορίας)</p> <p>3. πρωτοπρόσωπη, δευτεροπρόσωπη, τριτοπρόσωπη αφήγηση</p> <p>τι «λέει»: αφήγηση γεγονότων ή αφήγηση σκέψεων-συναισθημάτων</p> <p>1. εστίαση (ποιος «βλέπει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και συναφείς τρόποι εστίασης: «μηδενική» εστίαση (παντογνώστης αφηγητής, ο αφηγητής γνωρίζει περισσότερα από τους ήρωες), «εσωτερική» εστίαση (ο αφηγητής είναι</p>	<p>➤ Προτείνεται η προβολή ντοκιμαντέρ για τον πόλεμο των χαρακωμάτων.</p>	2

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
Στρ. Μυριβήλη, Η ζωή εν τάφω [«Η μυστική παπαρούνα»] (συνέχεια)	- ποιος «μιλάει» και να είναι σε θέση να διακρίνουν τους κύριους τρόπους εστίασης και απόδοσης του λόγου των προσώπων.	πρόσωπο ή πρόσωπα του κειμένου με περιορισμένη γνώση), εξωτερική εστίαση (ο αφηγητής λέει/γνωρίζει λιγότερα απ' όσα ξέρουν οι ήρωες, λ.χ. στο αστυνομικό μυθιστόρημα) 2. φωνή (ποιος «μιλάει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και τρόποι απόδοσης του λόγου: ευθύς λόγος, πλάγιος λόγος, ελεύθερος πλάγιος λόγος (ο λόγος του προσώπου ακούγεται μέσω του αφηγητή)		
	Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	πώς το «λέει»: αφήγηση, μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλιο, ελεύθερος πλάγιος λόγος, εσωτερικός μονόλογος		
	Να αναπτύσσουν την ικανότητα υπεύθυνης χρήσης και ενασχόλησης με τις ψηφιακές τεχνολογίες, με αυτοπεποίθηση και κριτικό πνεύμα, για τη μάθηση, την εργασία και τη συμμετοχή στην κοινωνία.	- κατανόηση του τρόπου με τον οποίο υποστηρίζεται η επικοινωνία, η δημιουργικότητα και η καινοτομία με τις ψηφιακές τεχνολογίες - καλλιέργεια κριτικής στάσης σε ό,τι αφορά την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και τις επιπτώσεις των πληροφοριών και των δεδομένων που διατίθενται με ψηφιακά μέσα - ικανότητα χρήσης, πρόσβασης, φιλτραρίσματος, αξιολόγησης ψηφιακού περιεχομένου - χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνική ένταξη, τη συνεργασία με τους άλλους και τη δημιουργικότητα		
	Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά.	το ιστορικό και γραμματολογικό πλαίσιο των λογοτεχνικών κειμένων τρόποι, με τους οποίους η εποχή, στην οποία δημιουργούνται τα λογοτεχνικά κείμενα,		

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
		επηρεάζει τη μορφή και το περιεχόμενό τους		
Επαναλήψεις – Διαγωνίσματα: 2 περίοδοι				

5. Αξιολόγηση

5.1 Σκοπός της αξιολόγησης

Η αξιολόγηση του μαθητή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διδασκαλίας του μαθήματος των Νέων Ελληνικών και αφορά σε εκείνες τις διαδικασίες που ακολουθούνται με στόχο την εκτίμηση της πορείας των μαθητών/-τριών και κατά συνέπεια τη διαρκή βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Οι διαδικασίες που σχετίζονται με την αξιολόγηση εστιάζουν στην ενημέρωση των μαθητών/-τριών, των γονέων/κηδεμόνων τους και των ίδιων των εκπαιδευτικών για το αποτέλεσμα της πορείας που εφαρμόζεται, και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ο κάθε/η κάθε εκπαιδευτικός οδηγείται στον επανασχεδιασμό των πρακτικών που εφαρμόζει, με βάση τους Δείκτες Επιτυχίας και τους Δείκτες Επάρκειας.

5.2 Μορφές αξιολόγησης

Ο/Η εκπαιδευτικός εφαρμόζει πολλαπλές μορφές αξιολόγησης, οι οποίες στοχεύουν στην ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αυτές οι μορφές είναι η αρχική (διαγνωστική) αξιολόγηση, η διαμορφωτική (συντρέχουσα) και η τελική.

5.2.1 Αρχική αξιολόγηση

Ο/Η εκπαιδευτικός αξιολογεί σε πρώτο στάδιο το επίπεδο ετοιμότητας των μαθητών/-τριών, προσδιορίζοντας τις ακριβείς μαθησιακές τους δυνατότητες και αδυναμίες, ώστε να είναι σε θέση να προσαρμόζει και να τροποποιεί τη διδασκαλία με βάση τους Δείκτες Επιτυχίας και τους Δείκτες Επάρκειας, σύμφωνα με τη μαθησιακή ικανότητα κάθε μαθητή/-τριας. Πιο συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί το πρώτο λογοτεχνικό κείμενο που προτείνεται στο Α.Π. για να αξιολογήσει τους μαθητές/-τριες σε σχέση με την αναγνωστική αποκωδικοποίηση του συγκεκριμένου κειμένου, την κατανόηση, και την ικανότητα αναδιήγησης του περιεχομένου, την ανάπτυξη προβληματισμού γύρω από το κεντρικό θέμα και τους επιμέρους θεματικούς άξονες, καθώς και την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου σε σχετική με το κείμενο θεματολογία.

5.2.2 Διαμορφωτική αξιολόγηση

Ο/Η εκπαιδευτικός αξιολογεί καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στοχεύοντας στον συνεχή έλεγχο της πορείας κάθε μαθητή/-τριας, και προσαρμόζει τις τεχνικές που εφαρμόζει, ανάλογα με τα αποτελέσματα. Πιο συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός αξιολογεί με βάση τους Δείκτες Επιτυχίας και τους Δείκτες Επάρκειας, που έχει επιλέξει κάθε φορά, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην κατανόηση και στην αισθητική απόλαυση ενός λογοτεχνικού κειμένου, στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης με αφορμή από το κείμενο και στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου σχετικού με αυτό, καθώς και σε συνάρτηση με τις εμπειρίες των μαθητών/-τριών.

5.2.3 Τελική αξιολόγηση

Ο/Η εκπαιδευτικός αξιολογεί όταν ολοκληρώνεται η εκπαιδευτική διαδικασία (π.χ. στο τέλος του μαθήματος, μετά την ολοκλήρωση μιας ενότητας), στοχεύοντας στην αποτίμηση του βαθμού επίτευξης των Δεικτών Επιτυχίας που έχουν προκαθοριστεί. Το αποτέλεσμα της τελικής αξιολόγησης οδηγεί τον/την εκπαιδευτικό σε ολοκληρωμένη εικόνα της προόδου των μαθητών/-τριών, και καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να επιτυγχάνονται όλοι οι Δείκτες Επιτυχίας που έχουν επιλεγεί. Τα δοκίμια γραπτής αξιολόγησης δομούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να συνάδουν με τους Δείκτες Επιτυχίας – Δείκτες Επάρκειας. Ωστόσο, ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των μαθητών/-τριών του/της και να διαμορφώνει με τέτοιο τρόπο το εξεταστικό δοκίμιο, ώστε να ανταποκρίνεται στα μαθησιακά τους επίπεδα.

5.3 Τεχνικές αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ο/η εκπαιδευτικός εφαρμόζει πολλαπλές τεχνικές αξιολόγησης. Πέραν της προφορικής αξιολόγησης κατά τη διάρκεια του μαθήματος, της ανάθεσης κατ' οίκον εργασιών και των γραπτών διαγωνισμάτων και τελικών εξετάσεων, ο/η εκπαιδευτικός αξιολογεί τους μαθητές/-τριες μέσω της καθημερινής διδασκαλίας στην τάξη και, πιθανόν, των μικρών εργασιών που αναθέτει. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε δημιουργικές εργασίες, οι οποίες σχετίζονται με ζητήματα της καθημερινής ζωής, καθώς επίσης και σε εργασίες που απευθύνονται σε μαθητές με διαφορετικούς τύπους νοημοσύνης, με έμφαση στον γλωσσικό, οπτικό/χωρικό, κιναισθητικό, διαπροσωπικό και μουσικό τύπο. Τέλος, δίνεται έμφαση στην αυτοαξιολόγηση των μαθητών, κατά την οποία οι μαθητές/-τριες καλούνται να προβληματιστούν για την πορεία και το αποτέλεσμα των εργασιών τους, να αναθεωρήσουν τους στόχους που έχουν θέσει και τα μέσα που χρησιμοποιούν, συμμετέχοντας πιο ενεργά στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία.